

Tvedestrand står i en svært krevende økonomisk situasjon. Vi må gjøre tøffe, men ansvarlige valg. Venstre og FrPs forslag bygger på tre enkle prinsipper:

Vi kutter i administrasjon, prosjekter og ikke-lovpålagte aktiviteter.

Vi styrker helse, skole og beredskap.

Vi sørger for en tryggere, mer bærekraftig kommune – uten å øke byrdene for innbyggerne.

Nå går jeg sektor for sektor.

Sektor 200 – Kommunedirektør, stab og IKT

Innsparing: Vi reduserer denne posten med 2,85% - som tilsvarer 1,350 millioner kroner hvert år

Administrasjonen må ta sin del av ansvaret når kommunen står i økonomisk krise.

Vi følger kommunedirektørs forslag om livsløp, og kutt i servering/reisekostnader, i tillegg:

- Reduserte driftsutgifter i administrative ledd. Det foreslås en ytterligere innstramming på tilsvarende 1,35 millioner i personalutgifter. Dette kan/må sees i sammenheng med KI besparelser under.

Dette er strukturelle grep som ikke rammer innbyggerne, men som gir kommunen bedre økonomi.

Sektor 210 – Samfunn og infrastruktur

Innsparing: Reduksjon på 4,6 %, tilsvarende 3,1 millioner kroner per år

Dette er sektoren der Vi foreslår de største justeringene. Kommunen må tilbake til kjerneoppgavene sine. I mange år har vi brukt betydelige ressurser på prosjekter, aktiviteter og tilbud som ikke er lovpålagte – og som kommunen rett og slett ikke har økonomi til å prioritere lenger.

Vi foreslår derfor en samlet rammereduksjon som oppnås gjennom følgende grep:

- Generell reduksjon i ressursbruk innen planlegging, næring og interne tjenester.
- Nedskalering av tilskudd og administrasjon til frivillige aktiviteter. Frivilligheten er viktig, men kommunen kan ikke være hovedfinansør av alt.
- Økt grad av brukerbetaling på tilbud som ikke er lovpålagte, som for eksempel fritids- og rekreasjonstilbud. Alternativet er nedleggelse eller at drift legges ut til private aktører.
- Effektivisering og inntektsøkning innen tekniske tjenester, der tjenestene må ta betalt for oppdrag som i dag utføres gratis for eksterne.
- Kommunale brygger settes ut til Tvedestrand Vekst.

Kommunen skal eie og leie ut grunn, men slipper driftskostnadene.

Tiltakene gjør at vi holder lovpålagte tjenester uberørt, samtidig som vi tar ansvar i en krevende økonomisk situasjon. Dette er nødvendige og realistiske prioriteringer som styrker kommunens økonomi uten å ramme innbyggernes rettigheter.

Sektor 220 – Læring og oppvekst

Styrking: Økes med 2,35 millioner kroner

Barn og unge skal ikke bære konsekvensene av dårlig økonomi.

Vi prioriterer:

- Flere kontaktlærere.
- Styrket spesialpedagogikk.
- Aktivitetsdager og klassemidler.
- Mer støtte til sårbare barn i SFO.
- Styrket miljøarbeid og bedre læringsmiljø.

Dette er tiltak som merkes i klasserommene, og som gir trygghet og bedre læring.

Sektor 250 – Helse og mestring

Styrking: Økes 2,1 millioner kroner

Dette er en sektor der behovene vokser hvert år. Når kommunedirektøren nå foreslår store kutt, velger Vi å styrke tjenestene som betyr mest for innbyggerne.

Kommunedirektør får, som i alle andre sektorer, frihet til å prioritere midlene der behovet er størst, men Vi peker på:

- Videreføring av sykehjemsplasser.
- Videreføring av miljøterapeut innen psykisk helse.
- Styrket hverdagsrehabilitering og demensomsorg.
- En bedre og mer robust helseberedskap.

Dette handler om trygghet for de som trenger det mest.

Sektor 280 – Prosjekter og diverse

Vi foreslår et tydelig prinsipp:

Prosjekter uten full ekstern finansiering skal ikke gjennomføres.

Dette kan være for eksempel:

- 3K-prosessen
- Felles plankontor
- IKT-prosjekter uten dokumentert gevinst
- Kompetansepott

Dette sikrer at kommunen slutter å bruke penger på prosjekter uten avkastning.

KI-effektivisering – en ny vei for Tvedestrand

Vi foreslår en strukturert og målrettet innføring av KI i kommunens drift:

- Saksbehandling
- Dokumentflyt
- Turnusplanlegging
- Journalføring
- Teknisk drift

Effekten blir delvis merkbar allerede i 2026. Full effekt kommer i 2027 og utover. KI er ikke et moteord – det er et nødvendig virkemiddel når kommunen mangler både folk og penger.

Verbalforslag:

3.1 KI-effektivisering – digital omstilling av hele kommunen

Forslag:

Kommunestyret ber kommunedirektøren gjennomføre en helhetlig strategi for innføring av kunstig intelligens (KI) i kommunens drift. KI skal tas i bruk der det gir dokumenterbar effektivisering, bedre ressursutnyttelse og kortere behandlingstid. Arbeidet omfatter blant annet:

- automatisering av dokumentflyt
- KI-støttet saksbehandling i byggesak, plan, helse og oppvekst
- KI-basert turnus og ressursstyring
- KI-støtte til journalføring og administrasjon
- bruk av KI i teknisk drift for feilsøking, avvik og forvaltning

Begrunnelse:

Kommunen står overfor økende oppgavepress og må derfor modernisere driften. KI gir mulighet til å redusere manuelle oppgaver, frigjøre tid til innbyggerrettede tjenester og øke kvaliteten i prosesser som krever nøyaktighet.

Forventet effekt:

- Minimum **300 000 kroner i innsparing i 2026**
- Betydelig større årlige gevinster fra 2027
- Kortere saksbehandlingstid og mindre administrativ belastning
- Bedre kapasitet uten økt bemanning

Kommunedirektøren rapporterer status ved **1. tertial 2027**.

3.2 Beredskap – styrket kapasitet i en mer uforutsigbar tid

Forslag:

Det skal avsettes **500 000 kroner** til en beredskapsreserve for uforutsette hendelser knyttet til:

- ekstremvær
- digitale hendelser og IKT-sikkerhet
- infrastrukturrelaterte avvik
- uforutsette situasjoner som krever rask respons

Begrunnelse:

Kommunen har opplevd både værhendelser og digitale utfordringer som raskt kan føre til betydelige ekstrakostnader. En dedikert beredskapsreserve sikrer handlekraft og gir mulighet til rask innsats uten å måtte omdisponere midler fra tjenestene.

Forventet effekt:

- Styrket trygghet for innbyggere
 - Rask, ubyråkratisk håndtering av uventede hendelser
 - Redusert risiko for at mindre hendelser skaper store økonomiske konsekvenser
-

3.3 Næringsutvikling – raskere saksbehandling og bedre forutsigbarhet**Forslag:**

Kommunedirektøren besørge for at byggesaks- og næringssaker prioriteres i KI-innføringen, slik at kommunen raskere kan behandle saker og gi bedre forutsigbarhet til private aktører.

Tiltaket skal omfatte:

- KI for automatisk kvalitetssikring av innsendt dokumentasjon
- bedre digital oversikt og kommunikasjon mellom søker og kommunen
- tydeligere prioritet i kapasitet og saksflyt

Begrunnelse:

Et velfungerende næringsliv er avgjørende for kommunens fremtid. Raskere saksgang gjør det lettere å investere, skape arbeidsplasser og gjennomføre prosjekter uten unødvendige forsinkelser.

Forventet effekt:

- Kortere saksbehandlingstid
 - Økt attraktivitet for etableringer
 - Mer effektiv ressursbruk i byggesaks- og plansystemet
-

3.4 Marin forsøpling – tydelig prioritet innenfor eksisterende rammer**Forslag:**

Skjærgårdstjenesten skal prioritere arbeidet med marin forsøpling som første oppgave i tjenesten, og dette skal innarbeides i virksomhetsplanene for 2026.

Begrunnelse:

Marin forsøpling er et synlig miljøproblem som påvirker både innbyggere, turisme og natur. Rydding gir rask og tydelig effekt, og tiltaket kan utføres innenfor eksisterende budsjettrammer.

Forventet effekt:

- Renere badestrender og kystsoner
 - Bedre miljøprofil for kommunen
 - Rask synlig effekt for innbyggere og besøkende
-

3.5 Investeringer – redusert nivå og klar prioritering

Forslag:

Investeringsrammen for 2026 settes til **35 millioner kroner**, og kommunedirektøren får ansvar for å prioritere de mest nødvendige tiltakene innenfor denne rammen. Rammen økes gradvis i årene 2027–2028 for å komme tilbake til et normalt vedlikeholdsnivå.

Begrunnelse:

For å redusere lånebehov og finanskostnader må investeringene tilpasses kommunens økonomiske bæreevne. En moderat og kontrollert investeringsstrategi gir bedre handlingsrom og gjør kommunen mindre sårbar.

Forventet effekt:

- Lavere rente- og avdragskostnader
- Mer bærekraftig investeringsportefølje
- Tydeligere prioritering av nødvendige prosjekter

3.6 Å Energi – profesjonell vurdering av mulig salg av B-aksjer

Forslag:

Kommunestyret ber om en egen sak som vurderer muligheten for salg av kommunens B-aksjer i Å Energi. Saken skal redegjøre for:

1. juridiske og økonomiske rammer for et mulig salg
2. ulike salgsmodeller
3. konsekvenser for fremtidig avkastning og risiko
4. hva kapitalen eventuelt kan benyttes til

Begrunnelse:

Å Energi har gjennomført store investeringer og omstillinger de siste årene. Dette medfører både muligheter og økt risiko. Kommunen trenger en oppdatert og profesjonell vurdering av om eierskapet samsvarer med kommunens økonomiske mål og risikoprofil.

Forventet effekt:

- Bedre beslutningsgrunnlag for videre eierskap
 - Mulighet for frigjøring av kapital dersom risikoen vurderes for høy
 - Klare føringer for kommunens eierstrategi
-

3.7 Parkeringsordning

Forslag:

Tvedestrand Vi foreslår at ordningen med to timer gratis parkering videreføres. Samtidig økes øvrige parkeringsgebyrer med 10 prosent fra 1. januar 2026.

Begrunnelse:

Hensikten er å sikre god tilgjengelighet til sentrum for innbyggere og næringsliv, samtidig som kommunen får økte inntekter fra langtidsparkering og besøk utover gratistiden.

Forventet effekt:

- Økt trafikk i butikker i sentrum
- Inntektene for kommunen opprettholdes gjennom økt avgift

OPPSUMMERING – VI I ÉN SETNING

Vi prioriterer helse, skole og beredskap – og kutter i administrasjon, prosjekter og gjeld, slik at Tvedestrand får bedre tjenester og større trygghet, uten økte byrder for innbyggerne.

Forslag fra:

Venstre og FrP

Tillegg til punkt 1 i vedtaket:

Økonomiplan 2026-2029 og budsjett 2026

Beløp i hele tusen kroner

		2026	2027	2028	2029
a)	Driften (beløp i hele tusen kroner)				
	Sektor 200 (Kommunedirektør, stab og IKT)	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350
	Sektor 210 (Samfunn og infrastruktur)	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
	Sektor 220 (Læring og oppvekst)	2 350	2 350	2 350	2 350
	Sektor 250 (Helse og mestring)	2 100	2 100	2 100	2 100
	Reduserte renter og avdrag	-190	-810	-1 250	-1 350
	Overføring disp fond	190	810	1 250	1 350
	Sum disp fond etter 4 år				
	Sum netto	0	0	0	0
b)	Investeringer (beløp i hele tusen kroner)				
	Generell investeringsramme, endring	-8 300	-7 300	-3 000	1 000
	Endring bruk av lån	8 300	7 300	3 000	-1 000
	Sum endringer investeringer	0	0	0	0